

Το πρόσωπο και το προσωπίό της Γιόγκα

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Πρωτ/ρου π. Κυριακού Τσουρού - Παλαιότερη Συνέντευξη στον Γιώργη Μυλωνά, την οποία αναδημοσιεύουμε εκ του ιστοτόπου της Ιεράς Μητροπόλεως Κηφισίας, Αμαρουσίου και Ωρωπού.

Γιά κάποιους είναι γυμναστική, γιά κάποιους άλλους είναι μιά τεχνική χαλάρωσης. Ή πρακτική τής γιόγκα είναι τόσο διαδεδομένη, πού πλέον τή συναντᾶμε ὄχι μόνο σέ γυμναστήρια καί κέντρα ἐναλλακτικῶν θεραπειῶν, ἀλλά καί σέ μαιευτήρια, ἀκόμη καί στά σχολεῖα. Ο π. Κυριακὸς Τσουρός, γραμματέας τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν αἱρέσεων, μιᾷ στήν «Κιβωτὸ τῆς Ὁρθοδοξίας» γιά τὸν θρησκευτικὸ χαρακτήρα τῆς καὶ ἀποκαλύπτει τὸ Ἰνδουιστικὸ πρόσωπό τῆς.

Γιατί ἡ Ἐκκλησία ἐξέδωσε ἀνακοινωθὲν γιὰ τὴ γιόγκα;

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐξέδωσε δελτίο Τύπου, καθὼς ἡ 21η τοῦ περασμένου Ἰουνίου εἶχε καθιερωθεῖ ὡς παγκόσμια ἡμέρα τῆς γιόγκα καὶ εἶχαν ἀνακοινωθεῖ καὶ στή χώρα μας διάφορες ἐκδηλώσεις. Ἔτσι, ἡ Ἐκκλησία μας καθηκόντως ἐνημέρωσε τὸ Ὀρθόδοξο πλήρωμα γιὰ τὸ ποία εἶναι ἡ θέση τῆς ἀπέναντι στήν τεχνικὴ τῆς γιόγκα. Ἡ Σύνοδος εἶπε ὅτι ἀποτελεῖ θεμελιῶδες κεφάλαιο τῆς θρησκείας τοῦ Ἰνδουισμοῦ. Δέν ἀποτελεῖ ἓνα εἶδος γυμναστικῆς, ὅπως συνήθως διαφημίζεται καὶ ὅπως εὐρέως θεωρεῖται. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ γιόγκα δέν εἶναι ἀπλῶς ἓνα εἶδος γυμναστικῆς προκύπτει ἀπὸ τὰ κείμενα τῶν ἰδίων τῶν δασκάλων τῆς. Δέν εἶναι δική μας τοποθέτηση.

Πολλοὶ δάσκαλοι τῆς γιόγκα ὑποστηρίζουν ὅτι δέν ἔχει θρησκευτικὸ χαρακτήρα, ἀλλὰ εἶναι ἀπλὴ γυμναστική.

Δέν εἶναι ἔτσι. Ἄν ἀνοίξει κανεὶς τὰ «ἱερά» βιβλία τοῦ Ἰνδουισμοῦ, θὰ διαβάσει πῶς ἡ γιόγκα ἔχει σκοπὸ τὴν ἔνωση καὶ τὴν ταύτιση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸ ἀπόλυτο, τὸ θεῖο. Τοῦ Ἄτμαν, ὅπως λένε, μὲ τὸ Βράχμαν. Αὐτὸ τὸ λένε οἱ ἴδιοι οἱ διδάσκαλοι τῆς γιόγκα, ποὺ καθορίζουν ἔτσι τὸν χαρακτήρα τῆς συγκεκριμένης τεχνικῆς. Ἡ γιόγκα ἔχει σαφῶς θρησκευτικὸ χαρακτήρα καὶ προέρχεται ἀπὸ τὸν Ἰνδουισμό. Ἐμεῖς, λοιπόν, δέν μποροῦμε νὰ ἀρνηθοῦμε ἢ νὰ παραχαράξουμε αὐτό πού λένε οἱ ἴδιοι οἱ Ἰνδουιστές. Ὁ Βιβεκανάντα στό βιβλίό του ἀναφέρει ὅτι «γιόγκα εἶναι ἡ φιλοσοφικὴ θεωρήσιμη μὲ τὴ συγκέντρωση τοῦ νοῦ καὶ ἡ μεθόδευση στήν πράξη, ἔπειτα ἀπὸ ὀρισμένους ἀσκήσεις ἀναπνοῆς, τῆς πραγματοποίησης τῆς ἔνωσης καὶ τῆς ταύτισης τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸ Ἀπόλυτο, τὸ Ἄπειρο, τὸ Θεῖο, μὲ σκοπὸ τὴ λύτρωση». Καὶ σὲ ἄλλο σημεῖο ὑπογραμμίζει: «Καὶ ἡ ῥάτζα γιόγκα εἶναι ἡ ἐπιστήμη τῆς θρησκείας, ἡ αἰτιολογία κάθε λατρείας, κάθε δέησης, κάθε μορφῆς τελετουργίας ἢ θαύματος».

Ἐπιπλέον, ἂν θέλουμε νὰ πάρουμε ἓναν σύγχρονο δάσκαλο τῆς γιόγκα, π.χ. τὸν Σατυανάντα, ποὺ ἔχει μιά ὀργάνωση κι ἐδῶ στήν Ἀθήνα, τὴ λεγομένη Σατυανάντασραμ, αὐτός, λοιπόν, διδάσκει τὴ γιόγκα, τὴν ἔχει ὡς τεχνικὴ του μέσα στήν ὀργάνωση καὶ λέει χαρακτηριστικά: «Ἄν θέλεις νὰ κανεὶς γιόγκα μόνο γιὰ τὴν ὁμορφιά σου, ὑπάρχουν γιὰ αὐτὸ τὸν σκοπὸ τὰ κέντρα ὁμορφιάς. Παρακαλῶ πῆγαινε σὲ αὐτὰ καὶ μὴν ἔρχεσαι στὰ κέντρα τῆς γιόγκα. Ἄν θέλεις, ἐπίσης, νὰ φορμάρεις τὸ σῶμά σου, ὑπάρχουν τὰ κέντρα φυσιοθεραπευτικῆς ἀγωγῆς, καθὼς καὶ ἄλλα, παρόμοια μέρη γιὰ νὰ πᾶς. Πῆγαινε, λοιπόν, ἐκεῖ, γιατί στὰ κέντρα τῆς γιόγκα θὰ πρέπει μόνον ὁ σκοπὸς τῆς ἀνάπτυξης τῆς συνειδητότητάς σου νὰ σὲ

φέρνει». Ποία είναι ή ανάπτυξη τής συνειδητότητάς μου; Μά, νά ένωθῶ, ὅπως εἶπα προηγουμένως, μὲ τὸ ἀπόλυτο, μὲ τὸ θεῖο κατὰ τὸν Ἰνδουισμό, πού εἶναι ἀπρόσωπο βέβαια. Ἄλλωστε, ή ἴδια ή λέξη γιόγκα, πού προέρχεται ἀπὸ τὸ σανσκριτικὸ «yug», σημαίνει ζεύξη μὲ τὸ θεῖο.

Η ράτζα γιόγκα εἶναι ή ἐπιστήμη τής θρησκείας, ή αἰτιολογία κάθε λατρείας, κάθε δέησης, κάθε μορφῆς τελετουργίας ἢ θαύματος

Πιστεύετε ὅτι κάποιοι χρησιμοποιοῦν τή γιόγκα γιά προσηλυτισμό;

Σὲ μερικὲς ἀπὸ τίς παραθρησκευτικὲς ὁμάδες μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι ή γιόγκα εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ποικίλα προσωπεῖα πού χρησιμοποιοῦν γιά νά προσηλυτίσουν ὁπαδούς. Ὑπάρχει, ὅμως, καὶ ή ἄλλη πτυχή: ή γιόγκα ὡς γυμναστική μέσα σὲ ἀθλητικὰ κέντρα, γυμναστήρια κ.λπ., ἄλλοτε ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῶν πού τή διδάσκουν κι ἄλλοτε ἐν γνώσει τους. Μπορεῖ, ὅμως, σὲ αὐτὴ τὴν περίπτωση νά ἀπογυμνωθεῖ ή γιόγκα ἀπὸ τὸν «θρησκευτικὸ» Ἰνδουιστικὸ χαρακτήρα της;

Μπορεῖτε νά ἀναφερθεῖτε σὲ κέντρα ποῦ ἐν γνώσει τοὺς γίνεται αὐτό;

Ἐπώνυμα ὄχι, ἀλλὰ ξέρω ὅτι τὸ χρησιμοποιοῦν σὲ διάφορες ὁμάδες μὲ αὐτὴ τὴν ἔννοια πού ἐπισημάναμε προηγουμένως, ὡς ἔνωση μὲ τὸ Βράχμαν. Ὑπάρχουν μελέτες πού δέν προέρχονται ἀπὸ τὸν χῶρο τής Ἐκκλησίας οἱ ὁποῖες κανοῦν λόγο γιά αὐτὸ τὸ θέμα καὶ ὑπογραμμίζουν ὅτι ή γιόγκα δέν εἶναι ἀπλὴ γυμναστική. Ἡ Πανελλήνια Ἑνωση Γονέων ἔχει δημοσιεύσει ἓνα φυλλάδιό πού γράφτηκε ἀπὸ ἀθλίαιτρο. Ὁ συγγραφέας του ἔχει ἀσχοληθεῖ ἰδιαίτερα μὲ τὸ θέμα καὶ ἀναφέρει ὅτι δέν εἶναι μιά ἀπλὴ σωματική ἄσκηση. Ἐχομε ἀκόμη μαρτυρίες ἀπὸ διδασκάλους τής γιόγκα που σημειώνουν ὅτι, ἂν δὲν ἀσκεῖται σωστά, «μπορεῖ νά συμβεῖ ἓνα ἀτύχημα». Καὶ δυστυχῶς ή γιόγκα προωθεῖται καὶ μέσα σὲ δημοσίους ὀργανισμούς, σχολεῖα, μαιευτήρια κ.ἄ. Ἄλλωστε, πολλοὶ εἶναι αὐτοὶ που τή συνδέουν μὲ τὸν διαλογισμό, πού εἶναι χαρακτηριστικὸ τῶν ὁμάδων τής «Νέας Ἐποχῆς» καὶ τοῦ Ἰνδουισμοῦ. Ἐνα ἐρώτημα, λοιπόν, ποῦ τίθεται εἶναι αὐτό: Πῶς μπορεῖ ὁ διαλογισμός, ποῦ ὑποτίθεται ὅτι εἶναι πνευματικὴ ἄσκηση τοῦ Ἰνδουισμοῦ, νά συνδεθεῖ μὲ τή σωματικὴ ἄσκηση; Κατὰ τὴν ἄσκησή της σᾶς θυμίζω ὅτι δέν χρησιμοποιοῦνται μόνο φόρμες ἢ τεχνικὲς γυμναστικῆς, ἀλλὰ καὶ φωνές, φθόγγοι πού ὑποτίθεται ὅτι συνδέονται μὲ τὸν διαλογισμό. Ποῖος μπορεῖ νά πεῖ ὅτι αὐτὸ γυμνάζει τὸ σῶμα; Πῶς μπορεῖ ὁ διαλογισμός, ποῦ ὑποτίθεται ὅτι εἶναι πνευματικὴ ἄσκηση τοῦ Ἰνδουισμοῦ, νά συνδεθεῖ μὲ τή σωματικὴ ἄσκηση;

Πολλοὶ τότε ἔσπευσαν νά κατηγορήσουν τὴν Ἐκκλησίαν γιὰ ἀναχρονισμό καὶ ἀκαμπτη στάση. Γιατὶ τὸ θέμα πῆρε τέτοια δημοσιότητα;

Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ὡς ἀρχὴ τῆς νά σέβεται τὸ θρησκευτικὸ πιστεύω τοῦ καθενὸς καὶ τῇ θρησκευτικῇ ἐλευθερίᾳ. Αὐτό, ἅς μὴν τὸ λησμονοῦμε, εἶναι θεμελιώδης ἀρχὴ τῆς. Ἐκεῖνο, ὅμως, ποὺ ἔχει καθῆκον εἶναι νά ἐνημερώνει τὸ Ὁρθόδοξο πλήρωμά τί εἶναι Ὁρθόδοξο καὶ τί δέν εἶναι. Σὲ αὐτὴ τὴν περίπτωση, ἐπειδὴ γνωρίζουμε τὴν προέλευση τῆς γιόγκα, ἀλλὰ καὶ τὸν σκοπὸ τῆς, ἡ Ἐκκλησία ἔχει καθῆκον καὶ ὑποχρέωση νά δηλώσει ὅτι αὐτὴ ἡ τεχνικὴ δέν συμβιβάζεται μὲ τὸν Χριστιανισμό. Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα, ὁ καθενὰς εἶναι ἐλεύθερος νά ἐπιλέξει τί θὰ κάνει. Νομίζω, ὅμως, ὅτι γίνεται μεγάλη διαφήμιση τῆς γιόγκα γιὰ σκοποὺς ποὺ ἐξυπηρετοῦν τὰ ἴδια τὰ γυμναστήρια, γιὰ λόγους δηλαδὴ ἐπιχειρηματικούς. Ἀφετέρου, ὑπάρχει καὶ ἡ ἄγνοια τοῦ κόσμου, ποὺ δέν μπορεῖ νά ἀντιληφθεῖ αὐτὰ ποὺ ὑποστηρίζει ἡ Ἐκκλησία καὶ ἀντιλαμβάνεται τῇ γιόγκα ὡς κάτι ἀπλὸ καὶ ἀθῶο, ὅπως ἄλλα εἶδη γυμναστικῆς.

Ἐρωτηθήκαμε ἀπὸ δημοσιογράφους γιατί ἡ Ἐκκλησία ἀπορρίπτει τὴ γιόγκα καὶ εἴπαμε ὅτι, ἂν θὰ θέλαμε νά βροῦμε κάτι ἀνάλογο μέσα στὴν Ὁρθοδοξία, μέσα στὴν Ἐκκλησία, εἶναι σὰν νὰ ποῦμε ὅτι, γιὰ νά κάνεις γυμναστική, πρέπει νά κάνεις μετάνοιες. Ὅρισμένοι δημοσιογράφοι τὸ παρεξήγησαν καὶ τὸ διαστρέβλωσαν. Ἐμεῖς δέν εἴπαμε ὁ κόσμος νά ἀφήσει τὴ γιόγκα καὶ νά ἀρχίσει τίς μετάνοιες. Εἴπαμε ὅτι οἱ μετάνοιες, ἂν καὶ ἔχουν χαρακτηριστικὰ γυμναστικῆς, εἶναι ἄσκηση σωματικὴ μὲ καθαρὰ πνευματικὸ σκοπὸ. Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ ἡ γιόγκα μέσα στὸν Ἰνδουισμό ἔχει ἀνάλογο σκοπὸ. Ἀλλὰ σὲ καμία περίπτωση δέν μπορούμε νά ποῦμε ὅτι, κάνοντας μετάνοιες, κάνουμε γυμναστική. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο δέν μπορούμε νά ποῦμε ὅτι, κάνοντας γιόγκα, κάνουμε γυμναστική. Γιὰ ἕναν ποὺ θέλει νά γυμναστεῖ, ὑπάρχουν ἕνα σωρὸ εἶδη ἀσκήσεως νά ἀκολουθήσει.

Οἱ μετάνοιες, ἂν καὶ ἔχουν χαρακτηριστικὰ γυμναστικῆς, εἶναι ἄσκηση σωματικὴ μὲ καθαρὰ πνευματικὸ σκοπὸ. Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ ἡ γιόγκα μέσα στὸν Ἰνδουισμό ἔχει ἀνάλογο σκοπὸ.